

'Opvoeden is een risico, leer daarmee leven' -

28/03/2009

Op 1 juni wordt Bruno Vanobbergen (36) de nieuwe kinderrechtencommissaris. Maar hij wil nu al antwoorden op de vragen van jonge lezers.

Hij heeft weinig tot niets van de professor die we in hem vermoedden. Op 36-jarige leeftijd heeft Bruno Vanobbergen al een briljante academische carrière achter de rug. Professor doctor in de pedagogie, gespecialiseerd in de opvoeding in een sterk gecommmercialiseerde kinder- en jongerencultuur. Als er iemand is die het stormpje van de afgelopen weken rond het dragen van gothic-kleren en het luisteren naar duistere muziek kan duiden, is hij het wel. Maar daarover wil hij niets zeggen. 'Ankie (Vandekerckhove, nog tot 1 juni kinderrechtencommissaris, nvdr.) is daarmee bezig. Ik wil niet dat we tegen elkaar worden uitgespeeld.' Op vraag van de redactie stuurden jongeren hun vragen aan de nieuwe kinderrechtencommissaris in. Daar wil hij wel op antwoorden.

In onze school moeten we een uniform dragen. Ik vind dat stom. Kan ik daar iets tegen doen? (Elke, 14 jaar)

Bruno Vanobbergen: 'Er zijn niet zoveel scholen waar een uniform nog verplicht is. Als leerlingen daar een probleem mee hebben, kan de leerlingenraad dat altijd ter sprake brengen bij de directie.'

'Scholen moeten absoluut de vrijheid krijgen om zich te presenteren zoals ze dat zelf willen. Leerlingen - en hun ouders - hebben de vrijheid om daar al dan niet in mee te gaan. De schoolkeuze is vrij. Als ouders of hun kinderen zich niet goed voelen bij een uniform en dat een breekpunt vinden, dan kunnen ze voor een andere school kiezen.'

Op school zitten een paar fervente gamers. De jongste tijd is er heel wat te doen rond geweld in die games. Mogen wij daar dan niet meer mee spelen? (Jonas, 13 jaar)

'Het is heel pijnlijk om vast te stellen dat telkens als er een drama gebeurt, alle jongeren over dezelfde kam worden geschoren. Ze kunnen daar heus goed mee omgaan. Het is gewoon plezant om in een rolletje te kruipen. Cowboy en indiaantje spelen is in principe net hetzelfde. Het is heel onschuldig. En dan is er plots een enkeling die doorslaat. Heeft dat met games te maken? Wellicht niet. Er zijn andere factoren die veel meer meespelen. Gamen is in wezen ongevaarlijk.'

Hoe word je kinderrechtencommissaris? Wat moet je daar allemaal voor kunnen? (*Djordy, 14 jaar*)

'Ik vermoed dat men mij uiteindelijk heeft gekozen omdat ik al twaalf jaar als pedagoog de leefwereld van kinderen en jongeren wetenschappelijk onderzoek. Ik hoor daar als doctor in de pedagogie iets van te kennen.' (*lacht*)

'Ik stel bij mezelf vast dat ik echt wil weten wat bij kinderen en jongeren leeft. Ik heb een nauwelijks te verklaren motivatie om de stem van jongeren te laten horen, omdat ik vaststel dat zij al te vaak als incompetent worden afgeschilderd: *Ze zijn nog te klein, we zullen wel in hun plaats beslissen*. Als je een beslissing neemt over mensen, hebben die het recht om hun mening te zeggen. Kinderen en jongeren zijn volwaardige mensen. Hun stem is belangrijk.'

'Kinderen van vier kunnen uiteraard moeilijker zeggen wat ze van iets vinden dan jongeren van veertien. Maar je ziet snel aan kinderen of ze zich goed voelen of niet, ook al zijn ze niet zo mondig. We moeten gevoelig zijn voor die signalen en daar rekening mee houden.'

Ik krijg 15 euro zakgeld per maand en vind dat te weinig. Heb ik recht op meer? (*Elke, 14jaar*)

'Voor alle duidelijkheid: het recht op zakgeld bestaat niet. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Zij nemen de beslissingen. Het spreekt voor zich dat ze bij zo'n beslissing het best even overleggen met hun kind, dat die ook zijn of haar zegje heeft.'

'Zakgeld is een thema waar veel ouders en kinderen mee zitten. Hoeveel moet dat zijn? Vanaf welke leeftijd kan dat gegeven worden? Daar is geen antwoord op te verzinnen. Een consumentenorganisatie heeft onlangs nog een studie gepubliceerd over zakgeld. De gemiddelde leeftijd waarop ouders met zakgeld beginnen, is twaalf jaar. Het gemiddelde bedrag is 20euro per maand. Maar bedrag zegt op zich niets. Er zijn er minstens evenveel kinderen die minder krijgen als er zijn die meer krijgen.'

Mogen jongeren roken en drinken? (*Jonas, 13 jaar*)

'Oei, dat is een zeer moeilijke vraag. (*denkt lang na*) Er zijn zoveel verschillende invalshoeken. Het Gentse Jan Palfijnziekenhuis sloeg niet lang geleden nog alarm. In het weekend kregen ze steeds vaker jongeren binnen die veel te veel gedronken hadden: het fenomeen van het comazuipen. Uiteraard moeten we daar aandacht voor hebben, maar liefst zonder te panieken en onmiddellijk alles te verbieden.'

'Hetzelfde geldt voor roken. Het is ongezond en toch zijn er heel veel volwassenen die het doen. Het is niet te vatten in regels. Maar goed ook, anders zou niemand het doen en zouden we allemaal perfect zijn. Mensen zijn af en toe zwak. Ouders mogen dat

toegeven aan hun kinderen. Maar roken is heel ongezond en dus is het absoluut een slecht idee om eraan te beginnen.'

Roken kan je dus beter niet verbieden als ouder?

'Dat lijkt me geen goed idee. We willen in onze samenleving alle risico's weren. Ook in de opvoeding van onze kinderen. Maar dat is onmogelijk. Opvoeden is een risico. Daarmee moeten we leren leven. Kinderen hebben het recht op risico's; het maakt deel uit van het leerproces. Dat is het mooie aan opvoeden. Je kan mooie idealen hebben, maar niets garandeert dat je kinderen die idealen navolgen. Ouders zijn geneigd een strikt pad uit te tekenen voor de kinderen, maar ze moeten beseffen dat ze alleen maar kunnen hopen dat het gaat zoals ze zouden willen. De rol van de ouders is belangrijk, maar de eindbestemming blijft in het ongewisse.'

Wat vinden uw kinderen ervan dat u kinderrechtencommissaris wordt? (*Elke, 14 jaar*)

'Ik heb een zoon van zeven. Hij kan zich er natuurlijk bijzonder weinig bij voorstellen wat dat nu precies is, maar hij heeft me in *Karrewiet* gezien (*het kinderjournaal van Ketnet, nvdr.*). Voor een zevenjarige is dat een van de hoogste verwezenlijkingen die mogelijk zijn. Mocht ik nu spits van Anderlecht zijn geworden, dan zou ik nóg beter hebben gescoord. Maar *Karrewiet*, dat was toch ook al heel wat. Hij blonk van trots. *Papa heeft gewonnen*, zei hij. Wat ik precies had gewonnen, wist hij niet zo goed. Iets met commissaris. Zoals bij Mega Mindy, maar zonder snor en kepie, wellicht. Hij vindt dat super.'

Frank Poosen